

PRIRODA & BOJE

Detoksikaciju organizma možemo pospješiti ne samo biranjem ekoloških proizvoda za njegu tijela nego i onih za tretman kose, uključujući i boje. Odaberite one prirodne i promijenite izgled te ujedno negujte i revitalizirajte vlasi. Poigrajte se prirodnim biljnim pigmentima poput kane, sene, indiga i amle te naučite kako ih miješati u pravim omjerima. Poželite li brze rezultate, iskušajte organske boje za kosu

Sigurno ste čuli za izreku „Ono što ne biste pojeli, ne stavljajte ni na svoje tijelo“. No ne postoji ništa jestivo u peroksidu, amonijaku i parabenima koje sadrže boje za kosu. Žena tijekom života, prema jednoj britanskoj anketi, frizerske usluge u prosjeku koristi 150 puta, a taj proces transformacije često uključuje i bojenje kose. Bilo da pokušavaju prikriti sijede vlasi ili su u potrazi za novim izgledom, žene se vole igrati bojama sve dok ne otvore bočicu i dok im se gotovo ne zavrti u glavi od snažnih isparavanja.

Konvencionalne boje za kosu obiluju potencijalno štetnim kemikalijama koje znanstvena istraživanja povezuju s iritacijama kože i dišnog sustava te slabljenjem imuniteta, pogotovo osoba koje su im često izložene. Prema britanskom Nacionalnom institutu za rak, testiranja na životinjama pokazala su da boje za kosu sadrže oko pet tisuća različitih kemikalija, a neke od njih se povezuju s povećanim rizikom nastanka raka.

Takva nas znanstvena upozorenja mogu potaknuti na traženje drugačijih, prirodnijih načina bojenja. Na sreću, postoje boje koje nisu toksične, a omogućuju prirodan izgled, i koje se u bojenju kože i kose koriste već tisućama godina. Dobivene su od čistih, biljnih pigmenata, od osušenih listova i plodova usitnjenih u prah, i predstavljaju najzdraviju dostupnu metodu bojenja i njegovanja kose.

Što sa svijetlom kosom?

Osim naširoko poznate kane, prirodno bojenje uključuje i druge biljne pigmente – senu, indigo i amlu. Njihovim se međusobnim kombiniranjem može postići gotovo cijela paleta boja za kosu: od svijetle boje meda, različitih toplih i hladnih smeđih nijansi i svih tonova vatrenocrvene do crne. Iako su nijanse boja gotovo bezbrojne, u ovom rasponu prirodnih tonova ne nalaze se nordijske nijanse plave jer biljni pigmenti ne mogu tako drastično posvijetliti kosu, naglašava Mirela Lončarević, voditeljica

ca radionice *Ajurvedske biljke za njegu i bojenje kose*.

„Biljni pigmenti, osim što će obojiti kosu, ujedno će je dubinski nahraniti, balansirati pH vlasišta te tako ublažiti probleme suhe ili masne kose, spriječiti nastanak prhuti, ublažiti opadanje i potaknuti rast, zaštititi kosu od nepovoljnih vanjskih utjecaja i dati joj sjaj“, ističe Mirela. Pojašnjava kako biljni pigmenti imaju svoje specifičnosti kada je o njezi riječ. Kana sprečava pucanje vrhova jer pomaže zadržati vlagu u kosi te ženama olakšava puštanje duže kose. Sena odlično oporavlja vlasi oštećene kemijskim tretmanom, UV zračenjem i klorom iz bazenske vode. Amla svojim protuupalnim djelovanjem umiruje vlasište te kosi daje volumen i stimulira njezin rast.

Kana sprečava pucanje vrhova jer pomaže zadržati vlagu u kosi

Kana i bakreni odsjaj

Najpoznatiji od pigmenata, kana, dobiva se od praha lišća biljke *Lawsonia inermis* koja raste u tropskim područjima Afrike i južne Azije. Koristi se od antičkih vremena za bojenje kose, kože, noktiju i tkanine u prekrasnu bakrenocrvenu boju. „Prilikom upotrebe čiste kane rezultat će biti intenzivna bakrena boja koja će netom nakon bojenja biti svjetlija te će za tri, četiri dana malo potamnjeti poprimajući svoju konačnu nijansu“, objašnjava Mirela. Želite li izbjeći tipičan narančasti ton kane, kombinirajte je s drugim biljkama. „Za bordo boju, umjesto vode, smjesi za bojenje dodajemo čaj od hibiskusa, ali ne onaj iz filter-vrećice, dok se za lepezu tamnijih boja, od kestenjastih i smeđih tonova do intenzivne crne, kana kombinira s indigom, zaduženim za plavu boju indiga. U njihovu se mješavinu, za što tamniji rezultat, može dodati prah amle koji će ublažiti karakterističan bakreni odsjaj kane“, savjetuje Mirela.

Amla je samljeveni osušeni plod indijskog ogrozda, voća koje raste u Indiji, Mjanmaru i Šri Lanki. Godinama se koristi za bojenje kože i kose,

OD ZLATNE DO INTENZIVNE BAKRENE BOJE

Mješavina kane i sene rezultira paletom intenzivno bakrenih tonova, u kojima dominira kana, do nijansi boje meda, u kojima prevladava sena. Prema savjetima Mirele Lončarević, miješajte ih u sljedećim omjerima kako biste dobili željenu boju:

90 posto kane i 10 posto sene = intenzivna bakrenocrvena – primjereno za svijetloplavu do srednje smeđu boju kose

75 posto kane i 25 posto sene = svijetla bakrenocrvena – primjereno za svijetloplavu do srednje smeđu boju kose

50 posto kane i 50 posto sene = intenzivna narančasta – primjereno za svijetloplavu do srednje smeđu boju kose

25 posto kane i 75 posto sene = svijetlonarančasta – primjereno za svijetloplavu do srednje smeđu boju kose

10 posto kane i 90 posto sene = boja meda – primjereno za svijetloplavu do srednje smeđu boju kose

100 posto sene = zlačani tonovi i sjaj – primjereno za plavu, sijedu i kosu boje meda

✚ Za pepeljaste nijanse u mješavinu od 100 g kane i sene dodajte 25 g amle u prahu

Svaka je boja kose jedinstvena jer ovisi o baznim nijansama kose, ali i o debljini i teksturi vlasi

OD KESTENJASTE DO TAMNOSMEĐE I CRNE

Spoj kane i indiga daje paletu toplih kestenjastih nijansi, u kojima je više kane, ili tamnosmeđih nijansi, u kojima dominira indigo. Prema savjetima Mirele Lončarević, miješajte ih u sljedećim omjerima kako biste dobili željenu boju:

90 posto kane i 10 posto indiga = kestenjasta – primjereno za sve tonove smeđe i crvene boje kose

75 posto kane i 25 posto indiga = smeđa kestenjasta – primjereno za sve tonove smeđe i crvene boje kose

50 posto kane i 50 posto indiga = srednje smeđa – primjerno za sve tonove smeđe i crvene boje kose

75 posto indiga i 25 posto kane = tamnosmeđa – primjereno za sve tonove smeđe i crvene boje kose

10 posto kane i 90 posto indiga = gotovo crna – primjereno za sve tonove smeđe i crvene boje kose

Za što tamniji rezultat, bez crvenog odsjaja, na 100 g mješavine kane i indiga dodajte 25 g amle u prahu. Potpuno crna boja može se postići bojenjem kanom i indigom u dvije faze. U prvoj fazi kosu obojite samo kanom, a zatim, u roku od 48 sati, nanesite smjesu indiga, koja treba odstajati na kosi dva sata

ali i kao tradicionalni ajurvedski lijek. „Amlom se postižu pepeljasti tonovi“, ističe Mirela, „pa će amla u kombinaciji s čistom kanom ili u mješavini kane i indiga prigušiti crvenkaste tonove kako bismo dobili hladne tonove.“

Kako djeluju pigmenti

Za suprotnu stranu palete boja – za svjetlije nijanse, odgovorna je sena. „Čistom senom ili u kombinaciji s kanom dobivaju se brojne nijanse meda i zlatnoplave te intenzivni svijetlonarančasti tonovi. Njome se ne može posvijetliti tamna kosa, ali je odlična za svjetlije ili sijede vlasi jer će im dati prekrasan sjaj i zlatne tonove“, kaže Mirela dodajući da se ovaj učinak poboljšava kontinuiranom uporabom.

Iako zvuči jednostavno, za odabir omjera biljnih mješavina morate biti lukavi. Za razliku od tradicionalnih, sintetičkih boja koje svojim kemijskim sastojcima jednostavno postižu točno određenu boju prodirući u vlas, biljni pigmenti su transparentni, što znači da djeluju poput preljeva. Svojom bojom obavijaju vlas, a ne prodiru u nju pa je rezultat kombinacija biljne smjese i postojeće boje kose na koju se nano-

si. Tako je svaka boja kose jedinstvena jer ovisi o baznim nijansama kose, ali i o debljini i teksturi vlasi. Stoga se pri odabiru pigmenta morate voditi kemijskom i frizerskom logikom.

Primjerice, ne savjetuje se nanošenje smeđe mješavine kane i indiga na plavu ili sijedu kosu jer rezultat može biti presvijetla boja, gotovo transparentna, ali i potencijalno zelenkasta. Svijetlu je kosu, u tom slučaju, prvo potrebno potamniti pomoću crvene, nekoliko je puta bojiti čistom kanom dok se ne dobije kestenjasta nijansa, kojoj se potom oduzima crvenkasti odsjaj i potamnjuje do željene nijanse (pomoću mješavine kane i indiga).

Naspram ovom zahtjevnijem pothvatu, ako ste brinete, puno ćete lakše potamniti kosu. Tamnosmeđu ili crnu boju, koristeći kanu i indigo, postići ćete jednim korakom. Ni crve-

nokose neće imati poteškoća prilikom potamnjenja – mješavina kane i indiga u jednom nanošenju mogu postići smeđu nijansu. Naspram potamnjenja, posvijetliti kosu na prirodan način je nemoguće. Iznimku čine jedino brinete ili sjedokose žene kojima se kosa pomoću sene može posvijetliti za jednu, dvije nijanse, sa zlatnim odsjajem.

Alternativa pigmentima

Ukratko, sve kombinacije kane i sene odgovaraju kosi od svijetloplave do srednje smeđe boje, čista kana najbolje pristaje ženama smeđe i crvenkaste boje kose, ali i sjedokosima, a sena najbolje pristaje plavoj, sijedoj i kosi boje meda. Različite mješavine kane i indiga daju najbolji rezultat na svim tonovima smeđe i crvene, dok se čisti indigo ne savjetuje nanositi na sijedu i plavu kosu, osim ako ne želite plavu nijansu mora.

„Najvažnije je da odaberete mješavinu biljnih pigmenta koja je za nijansu svjetlija od one koju želite dobiti“, sugerira Mirela objašnjavajući da je nekoliko uzastopnih nanošenja biljnim pigmentima kosu lako potamniti, ali ju je gotovo nemoguće posvijetliti. Iznimku jedino čini sijeda kosa koja, budući da nema obojenu bazu, pri prvom korištenju može biti vrlo svijetla pa se do postizanja konačne boje mora nekoliko puta bojiti.

Niste li sigurni u svoje frizerske sposobnosti i vještine miješanja pigmenta, prepustite se rukama stručnjaka. Premda još ne postoje frizerski saloni koji nude uslugu bojenja čistim biljnim pigmentima (jer iziskuju previše vremena za djelovanje boje), dobra alternativa kupovnim ili profesionalnim kemijskim bojama su organske boje. Goga Belančić, vlasnica zagrebačkog

Biljni pigmenti su transparentni, što znači da djeluju poput preljeva, obavijaju vlas i daju joj boju

PRIPREMA I NANOŠENJE MJESAVINE BOJE ZA KOSU

Prahove kane i sene miješajte i pripremajte zajedno, a indigo (ako ga planirate koristiti) dodajte na samom kraju, netom prije bojenja, jer brzo oksidira. Kanu (i

senu) pomiješajte s destiliranom ili prokuhanom vodom u koju ste dodali sok jednog limuna ili mandarine. Voćna kiselina pojačava boju, tj. kanu čini spremnijom za što bolje vezivanje uz keratin u vlasi.

1 U keramičku ili staklenu posudu uspite željenu kombinaciju biljaka u prahu. Količina ovisi o duljini i gustoći kose pa se 60 – 70 g savjetuje za kraću ili tanku kosu, a 300 – 400 g za dugu, gustu kosu. Postupno dodajte tekućinu sobne temperature (najviše do 40 °C) pa smjesu miješajte keramičkom žlicom dok ne dobijete kompaktnu, gustu i glatku masu.

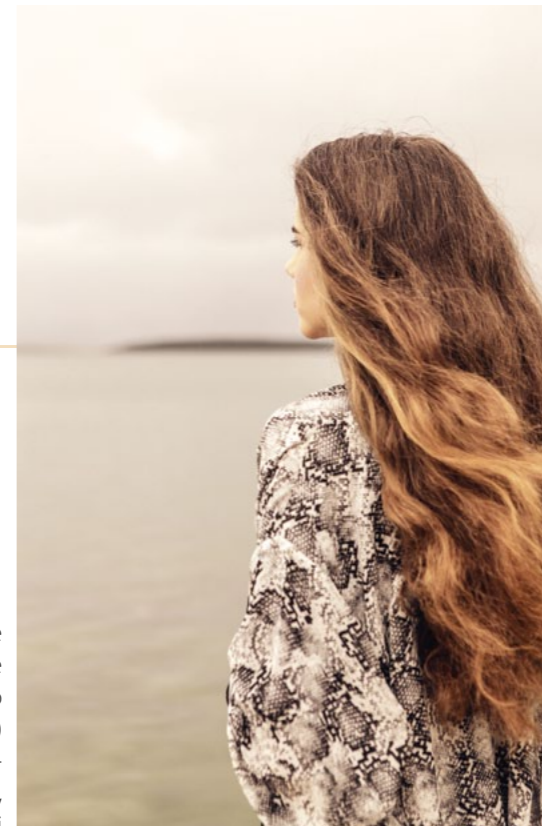
2 Kad smjesa bude gotova, prekritje je prozирnom folijom da se ne bi osušila. Kana i sena trebaju odstajati 24 sata prije bojenja, a indigo se dodaje najviše 20 minuta prije nanošenja na kosu.

3 Nakon što smjesa odstoji cijeli dan, obilno je nanesite na suhu i čistu kosu (oprano bez korištenja regeneratora) koju ste prije podijelili na pramenove kako biste boju nanijeli što lakše i urednije. Koristite zaštitne rukavice jer kana ostaje na koži, dok će se eventualni ostaci pigmenta na licu i tjemenu lako isprati pranjem kose.

4 Nakon što nanesete boju, kosu omotajte prozирnom folijom te za najbolji rezultat ostavite da djeluje 4 – 6 sati ili tijekom noći. Višak boje, u koje nije dodan indigo, možete zamrznuti i tako čuvati do sljedećeg bojenja.

5 Isperite kosu vodom, po mogućnosti bez korištenja konvencionalnih šampona, i osušite je bez korištenja sušila za kosu.

6 Kad postignete željenu boju, sa svakim sljedećim bojenjem dovoljno će biti da samo prekritje izrast jer se kana ne ispiru.

frizerskog studija Sch&Schke, zamijetila je da bojenje organskim bojama za kosu može višestruko smanjiti alergijske reakcije i svrbež tjemena te da im ne treba nekoliko pranja da bi dosegnule svoj vrhunac u koloritu i izgledale prirodno, kao što je uobičajeno pri bojenju ostalim bojama. Zato u svom salonu posljednjih godinu dana koristi isključivo organske boje Natulique. Ove boje danskog proizvođača mogu se pohvaliti s

Organska boja, iako je prirodna i nježna, može dobro prekriti i sijede vlasi

čak 98,02 certificiranih organskih sastojaka, što ih čini najprirodnijim bojama za kosu na tržištu. Ne sadrže amonijak, umjetne mirise, silikone, parabene, derivate formaldehida, alkohol i umjetna bojila. Razina kemijskih spojeva je zanemariva, odnosno iznosi 0,01 posto. Prema Goginim podacima, koristi ih čak 23 milijuna ljudi, a najveći ljubitelji boja Natulique su Australci jer su vrlo ekološki osviješteni.

Zdrava kosa

„Glavna čar kvalitetnih organskih boja za kosu jest u tome što boja ostaje sjajna i postojana i tjednima nakon bojenja. Njena velika estetska prednost je da na kosi ostavlja različite nijanse odabranog tona, a ne jednoličnu boju. Izrast na tjemenu zbog fade-out efekta nakon nekoliko tjedana izgleda puno prirodnije u odnosu na ostale dostupne profesionalne marke“, kaže Goga Belančić. Osim toga, organska boja, iako prirodna i nježna (za prezentaciju je Goga obojila mušku bradu), uspješno prikriva i najtvrdokornije sijede vlasi.

Proces bojenja organskim bojama ne razlikuje se od ostalih profesionalnih tretmana u frizerskim salonima. No ima jedna iznimka – organske boje, slično kao i kana i drugi biljni pigmenti, djeluju kao njegujuća kura pa je kosa nakon bojenja meka i podatna, i što je najvažnije – zdrava. **S**